

Actieplan 2016-2018

Penitentiair Complex Brugge

Beleidsteam PCB

6-1-2016

Actieplan PCB 2016-2018

Het actieplan werd gedurende vier bijeenkomsten in de loop van 2015 door het beleidsteam ontwikkeld. Het beleidsteam bestaat uit:

- Welzijn (JWW) Sofie Hannon en Hannelore Pintelon
- Gezondheid (LOGO) Tine Verfaillie
- Tewerkstelling (VDAB) Heidi Compagnol
- Onderwijs (VOCVO) Siegfried Coudenys
- Sport en Cultuur (De Rode Antraciet) Tine Van Laeken
- Justitie (directie) Liesbeth Vandecasteele
- Vlaamse Gemeenschap (WVG) Marieke de Jong - voorzitter

Op basis van de evaluatie van het actieplan 2014-2015, de omgevingsanalyse en het strategisch plan hulp- en dienstverlening 2015-2020 ontwikkelde het beleidsteam 3 strategische doelstellingen.

1. De werking van de hulp- en dienstverlening en regimewijzigingen worden in overleg op elkaar afgestemd

Om de hulp- en dienstverlening, zowel individueel als groepsaanbod van de diverse domeinen, zo optimaal en kwalitatief mogelijk aan te bieden en met een minimum aan concurrentie, is zowel afstemming met regimewijzigingen door justitie als met de partners onderling nodig.

2. Het aanbod H&D in de gevangenis van Brugge is afgestemd op de actuele noden en behoeften van specifieke doelgroepen gedetineerden

Deze strategische doelstelling werd ontwikkeld voor het actieplan 2014-2015 maar blijft actueel. In het actieplan 14-15 werd door het coördinatieteam gekozen om in te zetten op de doelgroep 'gesloten secties M1' en daarbij het profiel van deze gedetineerden in kaart te brengen (leeftijd, herkomst, taal, jaren in detentie en hun gebruik van de hulp- en dienstverlening). De volgende stap is om die resultaten d.m.v. focusgroepen met de gedetineerden af te toetsen; door vertraging nemen we dit mee naar het nieuwe actieplan. De verdere ontwikkeling van een aangepast aanbod zal ook nog doorlopen in het nieuwe actieplan. Daarnaast willen we ook (het begin maken met) inzetten op een nieuwe doelgroep: de senioren. De afgelopen jaren is er een gestadige toename van deze doelgroep en wordt er meer onderzoek naar hen gedaan. Er is dus ondertussen heel wat wetenschappelijk materiaal voorhanden. Hoe vertalen we dit materiaal naar een concreet aanbod? Wat slaat aan bij deze doelgroep? Dit willen we proefondervindelijk ontdekken.

3. Alle partners van de Vlaamse gemeenschap en justitie in de gevangenis van Brugge zetten zich in voor een samenhangend aanbod

In het actieplan 2014-2015 werd onder deze doelstelling vooral ingezet op gedeelde communicatie, dit is een werk dat nooit af is. In het nieuwe actieplan willen we vooral inzetten op domein-specifieke operationele doelstellingen, iets wat in het vorige actieplan niet expliciet was opgenomen. De bedoeling is dat elk domein ook bijdraagt aan een OD van elke ander domein om op die manier tot meer samenhang te komen.

De rationalisering zal ongetwijfeld een impact hebben op de uitvoering van het actieplan, we maken hiervan een strategisch punt, omdat de uitkomst een grote impact kan hebben op de manier waarop we ons tot op heden organiseren en ons hierop herorganiseren een grote uitdaging zal zijn. We willen vooral toegankelijk zijn voor alle gedetineerden en een kwaliteitsvolle hulp- en dienstverlening kunnen bieden.

Een bijdrage van elk domein aan de operationele doelstelling van de andere domeinen is een uitdaging die we meenemen gedurende de hele beleidsperiode. Het concept is alvast gedragen binnen het BT, zij zullen dus ook opvolgen in welke mate dit op niveau van CORT en VOS verder wordt ingevuld. We zien dit vooral als een manier om nieuwe creatieve bijdrages aan elkaars werk te bieden door kleine of grotere acties.

De link tussen het strategisch plan hulp- en dienstverlening, het actieplan Brugge en andere lopende processen, wordt achterin dit document zichtbaar gemaakt.

SD 1	De werking van de hulp- en dienstverlening en regimewijzigingen worden in overleg op elkaar afgestemd	
	Trekker	BC (Marieke de Jong) + directie PCB (Liesbeth Vandecasteele)
	Betrokken	VG, BT, CORT, VOS, PCB
	Kostprijs	Personeelskost
	Timing	Continu
	Indicatoren	VOS-kalender, werkplanning, dagindeling gedetineerden (regime), verslagen VOS, CORT, BT
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. VG is partner in overleg met directie 2. Communicatie naar de hulp- en dienstverleningspartners 3. Overleg met beleidsteam, coördinatieteam, VOS-team, e.a. over aanpassing planning hulp- en dienstverleningsaanbod

SD 2	Het aanbod H&D in de gevangenis van Brugge is afgestemd op de actuele noden en behoeften van specifieke doelgroepen gedetineerden	
OD 1	<i>Tegen juni 2018 is het hulp- en dienstverleningsaanbod geoptimaliseerd voor de senioren op basis van ten minste 2 pilotprojecten</i>	
	Motivering	In plaats van uitgebreid onderzoek en wetenschappelijke benaderingen, willen we door in de praktijk aanbod te voorzien voor deze doelgroep ervaren wat werkt en wat mogelijke succesfactoren zijn.
	Trekker	CORT
	Betrokken	CORT, gedetineerden, OCMW Brugge, OKRA, aanbodverstrekkers, ...
	Kostprijs	Personeelskost Prijs van de activiteiten (Steunfonds, projectmiddelen, ...)
	Timing	Brainstorm/voorbereiding voorjaar 2016 Uitvoering activiteiten doorlopend van 2016-2018 Evaluatie verwerken in rapportje met succesfactoren en leerervaringen voorjaar 2018
	Indicatoren	Lijst met mogelijk aanbod (resultaat brainstorm) Fiche met criteria, aanbod en evaluatie Rapportje met succesfactoren en leerervaringen.
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brainstorm over mogelijk aanbod 2. Criteria bepalen per aanbod 'wanneer zou dit aanbod als succesvol voor de doelgroep senioren worden beschouwd' 3. Uitvoering aanbod (pilotprojecten) 4. Evaluatie aanbod 5. Oplijsten van succesfactoren en leerervaringen bij het voorzien van aanbod voor senioren
OD 2	<i>Tegen juni 2018 is het hulp- en dienstverleningsaanbod geoptimaliseerd voor de gesloten secties M1 op basis van onderzoekswerk</i>	
	Motivering	Afwerking van actie/doelstelling uit actieplan 2014-2015
	Trekker	BC (Marieke de Jong)

Betrokken	CORT, gedetineerden gesloten secties M1 (31B, 33 A en B, 35 A), VUB
Kostprijs	Personeelskost, VUB personeelskost
Timing	Focusgroepen voorjaar 2016 Analyse data focusgroepen zomer 2016 Optimaliseren hulp- en dienstverleningsaanbod vanaf najaar 2016 – doorlopend
Indicatoren	Focusgroepen en synthese Rapport over gesloten secties M1 met kwantitatieve en kwalitatieve analyse. Lijst met mogelijk aanbod, suggesties voor verbeterde aanpak
Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Focusgroeps gesprekken 2. Analyse focusgroeps gesprekken 3. Drempels en stimulansen voor gedetineerden in kaart brengen en aanbod en aanpak bepalen dat hieraan tegemoet komt 4. Informatie gebruiken tijdens planningsvergaderingen groepsaanbod. 5. Voorstellen van mogelijke verbeteringen aan bestaand aanbod voor deze doelgroep om mee te geven aan de betrokken domeinen.

SD 3	Alle partners van de Vlaamse gemeenschap en justitie in de gevangenis van Brugge zetten zich in voor een samenhangend aanbod	
OD 1	<i>Tegen december 2016 is er een gedragen actieplan onderwijs</i>	
	Motivering	De huidige situatie van het onderwijs(aanbod) in het PCB op een gestructureerde en planmatige manier aanpakken. De voorbije jaren is het aanbod fel gekrompen o.a. door het wegvallen van bepaalde aanbodverstrekkers. We proberen een behoeften dekkend aanbod voor alle gedetineerden te voorzien met oog voor domein overstijgende kansen en raakvlakken.
	Trekker	OC-team Brugge
	Betrokken	VOCVO, BT Brugge, CORT Brugge, VOS, onderwijsverstrekkers, gedetineerden
	Kostprijs	Personeelskost
	Timing	31 december 2016
	Indicatoren	Er is een actieplan onderwijs PCB
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. OC – team Brugge maakt een voorstel van een actieplan onderwijs PCB op. Timing: voor 1 mei 2016. 2. Het voorstel van het actieplan onderwijs PCB wordt minimaal afgetoetst bij BT Brugge, VOCVO en CORT. Timing: 1 mei – 1 november 2016. 3. Het voorstel van het actieplan wordt gefinaliseerd in een definitief gedragen actieplan onderwijs voor het PCB. Timing: 1 november – 1 januari 2017.
Bijdrage van	Gezondheid	
	Welzijn	
	Sport	
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	
OD 2	<i>Tegen 30 juni 2018 is er een preventief gezondheidsbeleid</i>	

	Motivering	Er is momenteel geen preventief gezondheidsbeleid in de gevangenis van Brugge. De aanleiding om hiermee aan de slag te gaan, is het grootschalige onderzoek van de UGent naar het gezondheidsprofiel van gedetineerden, waarbij in de zomer van 2015 enquêtes werden afgenomen.
	Trekker	BC (Marieke de Jong)
	Betrokken	LOGO, medische dienst, directie (Bart VDL), BC, sportfunctionaris DRA, OO, TB, preventie adviseur PCB, attaché zaakvoerder,
	Kostprijs	Te begroten binnen Steunfonds of projectmiddelen zoeken Personeelskost
	Timing	Start werkgroep voorjaar 2016 3 x per jaar overleg
	Indicatoren	Verslagen werkgroep Actieplan werkgroep Overzicht van genomen acties en evaluatie
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Onderzoek UGent als start situatie nemen 2. Actieplan ontwikkelen met Werkgroep Gezondheid (Wat doen we nu al, wat willen we doen, welke bijdragen vragen we aan andere domeinen (wie hebben we nog nodig), hoe gaan we evalueren, hoe gaan we verduurzamen wat we doen/ontwikkelen) 3. Uitvoering actieplan 4. Evaluatie
Bijdrage van	Gezondheid	
	Welzijn	
	Sport	2016 project 'Elke stap telt' ism OKRA
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	
OD 3	<i>Tegegen juni 2018 werken alle medewerkers van JWW volgens een gemeenschappelijke visie herstelgericht met gedetineerden en hun directe sociale omgeving</i>	
	Motivering	In het najaar van 2015 heeft JWW vorming gevolgd rond het herstelgericht werken. Als gevolg hiervan heeft JWW hun visie aangepast. De uitdaging nu is deze visie om te zetten in de praktijk. Het werken aan herstel en verbinding tussen gedetineerde en zijn directe sociale omgeving draagt bij tot het welzijn van alle betrokkenen en verhoogt de kans op een goede re-integratie.
	Trekker	Teamverantwoordelijken JWW (Sofie Hannon en Hannelore Pintelon)
	Betrokken	Team JWW, directie PCB, Ligand, gedetineerden en hun DSO
	Kostprijs	Personeelskost Begeleiding en vorming van Ligand voor JWW = 4800 euro Begeleiding en vorming Ligand voor Justitiepersoneel = 9950 euro
	Timing	Doorlopend
	Indicatoren	Verslagen teams, werkgroep trekkers, WG herstel en dso
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Oprichten werkgroep trekkers (JWW) 2. Voorstelling in het beleidsteam van nieuwe werking 3. Verhouding tot Werkgroep Herstel bepalen 4. Werkgroep DSO: toelichting en overleg 5. Interventies/proefprojecten opzetten in het PCB (cirkelgesprekken tussen personeel gevangenis en JWW, gedetineerden en familie) 6. Supervisie door Ligand voor personeel JWW en Justitiepersoneel 7. 2 trajectbegeleiders volgen de Hergo-opleiding
Bijdrage	Gezondheid	

van	Welzijn	
	Sport	
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	
OD 4	<i>Tegen juni 2017 is er een aangepast sportaanbod voor acht doelgroepen</i>	
	Motivering	In navolging van het vorig actieplan 2014/2015 willen we tegen juni 2017 acht doelgroepen bereiken in de gevangenis van Brugge. Die acht doelgroepen zijn: vrouwen, geïnterneerden, DVA, AIBV, senioren, Moeder & Kind, Mannen 1 en Mannen 2. In het najaar van 2016 en voorjaar van 2017 zal een stagiair meedenken over deze doelstelling. Onderwerp van de bachelor proef: 'sport voor verschillende doelgroepen binnen de gevangensmuren' (vanuit opleiding LO – bewegingsrecreatie).
	Trekker	DRA – Sportfunctionaris (Emma Dooms)
	Betrokken	DRA, BC, VOS, gevangenis, stagiair SF
	Kostprijs	Personeelskost Subsidies van de provincie West-Vlaanderen (voor Vlabus) en Bloso
	Timing	juni 2017
	Indicatoren	Lijst van lessen die wel/niet zijn doorgedaan. (Als de les is doorgedaan hebben er minimum twee gedetineerden deelgenomen).
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zoeken naar passend aanbod 2. Zoeken naar sportmonitor die dit aanbod kan verzorgen 3. Inplannen van aanbod, promo en inschrijvingen opvolgen 4. Evaluatie van aanbod in samenspraak met doelgroep, sportmonitor en TB/verpleging/zorg
Bijdrage van	Gezondheid	
	Welzijn	
	Sport	
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	
OD 5	<i>Tegen juni 2018 zijn er minstens drie nieuwe partners actief betrokken bij het culturele aanbod</i>	
	Motivering	Door deel te nemen aan een extern cultuurplatform kunnen we kostbare contacten leggen in het culturele landschappen van Brugge en Oostende. Bijgevolg hebben we meer inzicht in het aanbod en kunnen we bekijken wat geschikt is voor de gevangenis. Door nieuwe partners te betrekken bij het cultuuraanbod in de gevangenis wordt het aanbod in en het netwerk van de gevangenis vergroot. Dit loopt parallel met enkele actiedomeinen vanuit DRA, zoals het realiseren van groepsaanbod cultuur in de gevangenis en de responsabilisering van de samenleving.
	Trekker	DRA – Cultuurfunctionaris (Tine Van Laeken)
	Betrokken	DRA, BC, extern cultuurplatform, VOS, cultuurfunctionaris Brugge, gevangenis
	Kostprijs	Personeelskost + kosten nieuw aanbod (steunfonds / projectmiddelen)
	Timing	juni 2018
	Indicatoren	Aanwezigheid van CF (en eventueel BC) op een extern cultuurplatform + 3 nieuwe partners zijn binnengekomen in de gevangenis.
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. CF (en BC) leggen contact met de cultuurfunctionaris van Brugge (en eventueel met de schepen van cultuur); 2. CF (en BC) nemen deel aan een extern cultuurplatform;

		<ol style="list-style-type: none"> 3. Lijst opmaken met mogelijk aanbod in de gevangenis; 4. Verkennende gesprekken met de organisaties die in aanmerking komen; 5. Realiseren van nieuw aanbod in de gevangenis in samenwerking met de nieuwe partners.
Bijdrage aan	Gezondheid	
	Welzijn	
	Sport	
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	
OD 6	<i>Tegen juni 2018 is er een vlottere overgang binnen-buiten voor werkzoekende gedetineerden.</i>	
	Motivering	Er is nood aan een nauwere samenwerking met de Werkwinkels voor gedetineerden met UV maar ook voor wie na vrijlating niet onmiddellijk aan de slag kan. Een betere afstemming over het traject naar werk in voorbereiding op vrijlating met VDAB-consulenten buiten de muren moet daarnaast ook toelaten dat de detentieconsulent van VDAB zich ten volle kan toeleggen op zijn specifieke taak intra muros.
	Trekker	VDAB
	Betrokken	VDAB/werkwinkels, JWW, PSD
	Kostprijs	Personeelskost
	Timing	
	Indicatoren	Afsprakennota samenwerking met VDAB/werkwinkels, JWW en PSD
	Acties	<ol style="list-style-type: none"> 1. Taakverdeling JWW en VDAB bespreken 2. Taakverdeling PSD en VDAB bespreken 3. Concrete afspraken met Werkwinkels omtrent aanspreekfiguur voor werkzoekende gedetineerden tijdens UV en na vrijlating
Bijdrage aan	Gezondheid	
	Welzijn	
	Sport	
	Cultuur	
	Werk	
	Onderwijs	

Doelstellingen uit het strategisch plan hulp- en dienstverlening 2015-2020:

	Doelstellingen	Wat we met het beleidsteam denken er mee te doen in de komende periode 2016-2018.
1	In 2020 gebruiken de hulp- en dienstverlenende actoren het hulp- en dienstverleningsplan om de gedetineerde in zijn hulp- en dienstverleningstraject te ondersteunen.	We wachten af wat er komt, we zetten hier niet actief op in. Voor geïnterneerden neemt SEN het initiatief om via een lerend netwerk de brugtrajecten naar VAPH in kaart te brengen
2	Om vanaf 2020 het hulp- en dienstverleningsaanbod beter te oriënteren op de noden en behoeften van de zwakste doelgroepen, verwerft de gemengde commissie tegen 2019 grondig inzicht in het profiel van de volledige gedetineerdenpopulatie.	Dit is onze huidige 1 ^{ste} strategische doelstelling
3	Met het oog op het realiseren van een integraal aanbod, zowel tijdens als na de detentie, wordt de hulp- en dienstverlening aan gedetineerden tegen 2018 afgestemd op de werking van de justitiehuisen.	We kunnen in latere fase bespreken of we iemand van het justitiehuis toevoegen aan het beleidsteam of het CORT.
4	Tegen 2020 wordt de re-integratie van gedetineerden bevorderd door knelpunten op het vlak van sociale administratie en huisvesting weg te werken.	SVK en OCMW samenwerking met Brugge en Zedelgem breidt zich ook uit naar Oostende en Knokke. Speciaal aanbod van Groep Intro voor DVA isw OCMW Brugge
5	Tegen 2020 wordt de directe sociale omgeving van gedetineerden actief betrokken bij hun resocialisatie.	SD3OD3
6	Tegen 2017 is het vaph-aanbod binnen de gevangenen beter afgestemd op het dienstverleningsaanbod van andere professionele actoren ten aanzien van gedetineerde/geïnterneerde personen met een handicap.	Jaarlijks actieplan geïnterneerden tussen BC, PSD en zorg Samenwerkingsgesprekken met Sint-Idesbald werden opgestart in dit kader SEO opleiding en procesbegeleiding (middelen SEN, onder supervisie SENSEO) voor afdeling geïnterneerden Er is reeds lang samenwerking met DOP en consulentenwerking Ampel binnen de muren Rapport Vervoersprobleem verder opvolgen
7	Tegen 2020 is het vaph-aanbod binnen de gevangenen waar mogelijk uitgebreid tot de ruimere doelgroep van gedetineerden met een handicap (en dus niet beperkt tot geïnterneerden en hun sociaal netwerk).	Samenwerkingsgesprekken met Sint-Idesbald werden opgestart in dit kader
8	Tegen 2017 herijken de cgg de inzet van hun beschikbare capaciteit op basis van de lokale behoeften en mogelijkheden in elke gevangenis.	Bovenlokaal niveau
9	Tegen 2020 is het hulp- en dienstverleningsaanbod optimaal ingeschakeld in de uitbouw van zorgcircuits voor geïnterneerde personen met focus op toeleiding naar de gepaste residentiële of ambulante zorg.	Brugtrajecten zullen verder ondersteund worden door Sint-Idesbald als trekker stuurgroep Brugtrajecten zullen in kaart gebracht worden door lerend netwerk olv SEN
10	Tegen eind 2016 onderzoeken de beleidscoördinatoren de randvoorwaarden en werken indien mogelijk een lokaal actieplan	We zullen dit mee opvolgen. We kunnen nog verder inzetten op ontwikkelingen tav DVA, maar zullen hier geen aparte doelstelling

	uit om de verslavingsproblematiek binnen hun gevangenis actief aan te pakken samen met justitie.	van maken.
11	De Vlaamse administratie (departement WVG en agentschap Zorg en Gezondheid) werkt tegen eind 2017 een beleidskader uit om een binnen de gezondheidszorg geïntegreerd beleid inzake druggebruik/ verslavingsproblematiek bij gedetineerden te implementeren.	We wachten op instructies uit Brussel
12	Zowel voor kort- als lang-gedetineerden met een verslavingsproblematiek is tegen 2020 een aangepast zorgaanbod voorhanden in voldoende gevangenissen zodat hun re-integratiekansen aanzienlijk stijgen	We wachten op instructies uit Brussel
13	In 2015 maken we een plan van aanpak in het kader van gewelddadig extremisme in overleg met het directoraat-generaal penitentiaire inrichtingen en afgestemd met het Vlaams platform radicalisering	We wachten op instructies uit Brussel
14	Tegen 2020 participeren gedetineerden actief aan de organisatie, uitbouw en bekendmaking van het hulp- en dienstverleningsaanbod in alle gevangenissen.	We laten het over aan De Rode Antractiet om hier het initiatief te nemen. We hebben in Brugge wel de wens om zo te werken, maar zien te veel hindernissen om er ook echt aan te beginnen. Een theoretisch kader en methodisch steuntje in de rug zijn welgekomen.
15	Tegen 2020 is de cultuur- en sportsector gestimuleerd om actief bij te dragen tot een sterker uitgebouwd aanbod op vlak van vrijetijdsbesteding voor gedetineerden	SD3OD4 Zie daarnaast ook actieplan (ikv convenant) van de bibliotheek SD3OD5
16	Tegen 2020 wordt de re-integratie van gedetineerden bevorderd door knelpunten op vlak van tewerkstelling weg te werken.	SD3OD6 beperkt tot werkwinkels
17	Tegen eind 2017 is er een systeem voor leertrajectbegeleiding uitgebouwd voor alle gedetineerden in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel	SD3OD1
18	Tegen eind 2019 is de digitalisering van onderwijs in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel optimaal uitgebouwd, rekening houdend met de justitiële context	We wachten op instructies uit Brussel
19	Tegen eind 2019 is het onderwijsaanbod in de gevangenissen in Vlaanderen en Brussel optimaal uitgebouwd, gespreid en afgestemd	Vocvo